

POSTANOWIENIE

31 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 31 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa B. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy
o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej B. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 28 listopada 2022 r., I ACa 718/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od B. K. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 2700 złotych zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 listopada 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 12 kwietnia 2022 r., którym oddalono powództwo.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, wskazując że w sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). W ramach pierwszego pyta, czy cofnięcie przez wykonawcę odwołania wniesionego przed Krajową Izbę Odwoławczą jest w każdym przypadku równoznaczne z przyczynieniem się tego wykonawcy do powstania szkody, a w konsekwencji narusza normalny związek przyczynowy między zachowaniem

zamawiającego a szkodą oraz uniemożliwia dochodzenie odpowiedzialności odszkodowawczej przez tego wykonawcę od zamawiającego. W ramach drugiego pyta, jaki wzorzec staranności powinien prezentować wykonawca, by sąd w sprawie o naprawienie szkody z tytułu naruszenia przepisów Prawa zamówień publicznych uznał, że nie doszło do przerwania normalnego związku przyczynowego między zachowaniem zamawiającego a szkodą.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł m.in. o odmowę przyjęcia skargi o rozpoznania i o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnych orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału

dowodowego (zob. np. postanowienia SN: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, i z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17). Powinno ono zostać sformułowane na tle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN z 31 października 2023 r., I CSK 4205/22, i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3355/23).

Powódka nie wykazała, że sformułowane przez nią zagadnienia prawne mają znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy. Sąd drugiej instancji uznał, że zachowanie zamawiającego polegające na dalszym prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia po unieważnieniu czynności unieważnienia postępowania nie było bezprawne, a powódka nie wykazała wysokości doznanej szkody. W związku z tym rozstrzygnięcie przedstawionych zagadnień nie miałoby wpływu na treść orzeczenia. Sąd Apelacyjny, odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego zajętego w uzasadnieniu uchwały z 25 lutego 2021 r., III CZP 16/20 (OSNC 2021, nr 7-8, poz. 48), rzeczywiście uznał że cofnięcie odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej powinno być oceniane jako rezygnacja z możliwości zapobieżenia szkodzie przerywająca związek przyczynowy między zachowaniem zamawiającego a szkodą, jednak nie samo to stwierdzenie przesądziło o oddaleniu apelacji powódki.

Problematyka konieczności skorzystania z przysługujących stronie środków prawnych przy dochodzeniu odszkodowania w kontekście przesłanki związku przyczynowego została już omówiona w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wskazuje się w nim, że nie mieści się w granicach normalnego związku przyczynowego szkoda, której poszkodowany mógł uniknąć, wykorzystując swoje możliwości prowadzące do jej usunięcia (zob. wyroki SN z 11 grudnia 2007 r., II CSK 348/07, i z 18 kwietnia 2013 r., III CSK 243/12, i postanowienie SN z 18 sierpnia 2020 r., I CSK 74/20). Ten sam pogląd zajął zresztą Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 25 lutego 2021 r., III CZP 16/20, uznając, że zaniechanie przez wykonawcę skorzystania z systemu środków ochrony prawnej przewidzianych

w Prawie zamówień publicznych może mieć znaczenie przy ocenie przesłanek cywilnoprawnej odpowiedzialności odszkodowawczej.

Na marginesie należy również zaznaczyć, że pierwsze z przedstawionych zagadnień opiera się na błędnym założeniu, jakoby przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody przerywało normalny związek przyczynowy między zachowaniem sprawcy a szkodą. Przerwanie takiego związku powoduje w rzeczywistości brak przesłanek odpowiedzialności i skutkuje odmową przyznania odszkodowania w całości, a nie tylko jego zmniejszeniem na podstawie art. 362 k.c. W ramach drugiego zagadnienia skarżąca domaga się od Sądu Najwyższego stworzenia abstrakcyjnego wzorca zachowania w ramach standardu należytej staranności, podczas gdy zagadnienie prawne powinno zostać sformułowane jako konkretne pytanie, od odpowiedzi na które zależy rozstrzygnięcie sprawy.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 oraz art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

[SOP]

(r.g.)